Kiszántul

Politikai napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 16 kor.
Negyedévre ..... 4 „
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 „
Vidékre postán szállitva:
Egész évre ..... 24 kor
Negyedévre ..... 6 „
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 114. szám. Nagyvárad. Szerda 1914 május 20.

Párbajozó törvényhozók.

Ugy gondoljuk, talán egy kissé sok is volt már abból, hogy Magyarországon a politikusok állandósitsák az ujságokban a „párbaj“ rovatot. Vagy tessék eltörülni a büntetőtörvénykönynek az emberi életet és testi épséget megvédő paragrafusait, vagy adjanak példát a törvénytiszteletre első sorban a törvényhozó urak.

Komikus dolog az, hogy van a büntetőtörvénykönyvnek egy fejezete, mely a párbajt bünteti és erre a fejezetre senki sem ad semmit. Komikus már maga az, hogy a párbaj különleges elbirálásban részesül az ember élete és testi épsége elleni büncselekmények sorában. Ha négy tanu és két orvos jelenlétében ölnek meg, egészen olcsó az életed, felebarátom, csak az a fődolog, hogy egy lovagias jegyzőkönyvvel ragaszszák le a koporsódat. Az előre megfontolt szándék, az emberi élet kioltására alkalmas eszköz mindenkor kétségtelen, de mert ott van négy tanu és két orvos, ez a párbajozókat kiváltságos büntettesekké teszi, a kiket illő tisztelettel, lehető enyhén büntetnek, nehogy megharagudjanak.

S a társadalom? Gyilkosnak nevezi azt, aki a Bakonyban öl, alig várja, hogy felakasszák a nyomorultat, de a ki ugyanezt a büncselekményt jóhirü vivóteremben vagy fedett lovardában követi el, azt párbajhősnek nevezik s tovább is befogadják modern uri társaságba.

Legkomikusabb pedig a dolognak az az oldala, hogy mert a büntető törvénykönyv a párbajt kiváltságos büncselekménynek minősiti, „lovagias“ felfogás szerint bizonyos esetekben uri embernek egyenesen kötelessége ezt a dédelgetett büncselekményt elkövetni. És ebben a példát a törvényhozó urak adják. Miért ne? Potomság a kijáró büntetés. Párbajozik tehát egész vidáman a munkapárti és a 48-as pártvezér, a miniszterelnök és a képviselő, adván ezzel gyönyörüséges példáját annak, hogy minden marakodás dacára egy dologban egyet tudnak érteni: a büntetőtörvény fitymálásában. A vallás, az erkölcs még magasabb szabályairól nem is szólunk általánosságban; ezeket különlegesen illenék szem előtt tartania Rakovszky István kegyelmes urnak, a néppárt tagjának. Mert nem komikus dolog ez, hogy a katholikus egyháznak a párbajjal szemben elfoglalt kérlelhetetlenül szigoru álláspontja respektálására Rakovszky Istvánt Vázsonyi Vilmos példája figyelmezteti?

Ugyan szép példáját adják a párbajozó törvényhozók a törvénytiszteletnek! Ha nekik szabad válogatni a Btk. paragrafusai közt, miért ne válogasson a szegény ember is? A kaszinó urai fütyülnek a párbajt tiltó szabályokra. Másnak megint más paragrafus nem tetszik. Az egyház paragrafusai iránti engedelmességnek is furcsa propagálása az, mikor katholikus pártvezér a legszigorubb egyházi büntetéssel sujtott büncselekményt szinte tüntetve követi el. Hogyan védheti egyháza igazait az, aki nyiltan szembeszáll az egyházzal? De a másik oldalról sem feledkezve meg: az állam törvényeinek respektálását teljes sullyal csak az követelheti meg, aki maga jár elől a törvény tiszteletében.

Egyszer már véget kellene vetni ennek a párbajőrületnek. Valamikor az érettségit éppen letett ifjak siettek azzal megcáfolni érettségi bizonyitványukat, hogy siettek párbajképes polgári mivoltukat egy-két lovagias karcolással bebizonyitani. Az egyetem első évfolyamai határozottan megkomolyodtak néhány év óta és még azok sem párbajoznak, akiknél ez gyerekes virtuskodás számba ment. Mikor lesznek szivesek a törvényhozók az első éves „gólyák“ példáját követni?

*

Apponyi a hadügyi budget ellen.

A magyar delegáció ülése.

A magyar delegáció teljes ülést tartott tegnap délelőtt tiz órakor. A fényes előcsarnokban korán gyülekeztek a nagyurak, ragyogó egyenruhás, érdemrendes katonák és a nagyurak kisérői. Megjelent Zichy Ágost gróf elnök, Krobatin Sándor hadügyminiszter, Hazai Samu báró, Hans Antal tengernagy, Tamási altábornagy, Csobán alezredes, a hadügyminiszter szárnysegéde, Harkányi Frigyes báró, Tallián Béla báró, Beöthy László, Telegdy József, a delegációk háznagya. A főpapok közül Szmrecsányi Lajos egri érsek és hosszu Vazul vegyül a társalgásba. Az ellenzéki delegátusok közül Hadik János gróf, Chorin Ferenc és Apponyi Albert volt itt.

Az ülés.

A hadügyi bizottság jelentése van soron. Miközben Apponyi Albert gróf megkezdi beszédét, megérkezik Andrássy Gyula gróf és Bilinski Leo lovag.

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS
Telefon 956. sz.
mübutor-, portál- és épület-asztalosok lakberendezési vállalata
Füzesfa-telep 7. sz. Uj vashidfő mellett.
Gépek villanyerőre felszerelve. — Készitünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.
Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.
Tervekkel és rajzokkal kivánatra dijtalanul szolgálunk.

Apponyi Albert gróf formai megjegyzésekkel kezdi beszédét. A hadügyi albizottság jelentése nem elég áttekinthető, kellő szakismeretek nélkül alig érthető.

A póthitelről szólva azt mondja, hogy a póthitelek azért növekednek oly nagyra, mert a hadvezetőség nincs tisztában szükségleteivel. A hadügyi vezetőség rendes kiadásokra 483.000.000 koronát kér, 1912-vel szemben 84 millió koronával többbet. Rendkivüli szükségletekkel együtt a kiadások 576 milliót tesznek ki. Ehhez járul még a tengerészet költségvetése 172 millióval.

A legégetőbb aktuális, közgazdasági, rendészeti, közegészségügyi szükségleteket meg kell tagadni az országnak a hadügyi kiadások miatt. Költségvetésünk máris erőink tulfeszitettségét jelenti, egészében az összeroppanás szimtomáit mutatja.

Olaszország nyolc év alatt végezi azt a beruházást, amit mi öt év alatt hajszoltunk végig. Hiába fejlesztjük a védelmet: ha ez pénzügyi összeroppanásunkat idézi elő, nem érünk vele semmit. Félő, hogy az állandó feszültségben éppen akkor törnek meg erőink, mikor a krizis beáll. Áttér annak a fejtegetésére, hogy milyen ellenszolgáltatásokat kapunk a hadügyi erőfeszitésekért.

Helyesli Chorin eszméjét, hogy Erdély határait meg kell védeni.

Beszéde végén Apponyi gróf azt fejtegeti, hogy az óriási hadügyi kiadásokkal szemben az ellenszolgálat semmi. A hadseregnek nincsen semmi államnevelő hatása és a béke idején kizárólag a Gesammtmonarchie érdekeit szolgálja. (Helyeslés az ellenzéknél.)

Ezután *Okolicsányi* László emelkedett szólásra, mire az ellenzéki delegátusok eltávoztak az ülésteremből.

A becsületbiróság.

Tamássy osztályfőnök válaszol Hadik interpellációjára. A katonatisztek csak katonai becsületbiróságnak vetik alá magukat. A tiszti fizetésről elismeri, hogy az kevés, készitik is az emelésre vonatkozó munkálatokat.

Teleszky János elismeri, hogy a hadseregben sok szociális kérdés vár megoldásra.

Vázsonyi Vilmos heves beszédben kijelenti, hogy a becsületbiróság egyszerüen terrorizálja a képviselők független véleményét.

Tisza István a tiszti fizetésekre vonatkozólag szolidáris álláspontot keres a hadügyminiszterrel. A becsületbiróság szerepére pedig megjegyzi, hogy az távol áll a politikától, lovagias ügyben döntés nem terrorizál, mert hiszen pl. Vázsonyi nem veti alá magát.

Zavarok Durazzóban.

Gróf *Forgách* János külügyi osztályfőnök bejelenti, hogy Durazzóban sajnálatos konfliktusok vannak. A fejedelem életét kell megmenteni. Olasz és osztrák-magyar csapatok szálltak partra. Esszád pasa a „Szigetvár“ hajón tartózkodik.

Vázsonyi: Tartózkodik? . . . Hiszen elfogták!

Andrássy Gyula sürgeti, hogy csináljanak Albániában rendet. Ő látta a zavargásokat és csodálja, hogy még él a fejedelem.

A delegáció holnap folytatja üléseit.

Krobatin lemondása. Az udvari körökhöz közelálló és rendesen jól informált „Deutsches Volksblatt“ mai számában azt irja, hogy Krobatin hadügyminiszter szombati audienciája alkalmával a királynak fölajánlotta lemondását. A király a lemondást nem fogadta el s biztositotta a hadügyminisztert változatlan bizalmáról.

A katonatisztek fizetésének fölemelése körül a hadügyminiszternek még komoly nehézségei lesznek a magyar kormánnyal való tárgyalásokban, de a kérdés megoldása, a bécsi lap szerint, biztositva van s a közös hadügyminiszternek ez idő szerint semmi oka sincs arra, hogy állását elhagyja.

Növekedik az adóbefizetés.

Alig győzték a pénzt beszedni a városi adópénztárban.

A gazdasági válság már több, mint két éve sorvasztja egész közgazdasági életünket. Pang minden; az ipar és kereskedelem képviselői panaszkodnak, hogy az üzleti forgalom szünetel, a mühelyekben nincs munka s pihennek a dolgos kezek.

Sajátságos jelenség, hogy a válság dacára Nagyváradon az adóbefizetéseknél nem érezhető meg a válság; sőt a májusi negyednél olyan erős napjaik voltak *Jablonszky* Emil adópénztárnoknak és *Novák* János adópénztári ellenőrnek, amilyenre hosszu hivatalkodásukon nem emlékeznek.

A bevételek messze tulhaladják a mult év bevételeit. Májes 14-én egy délelőtt 115.733 K 37 fillért, május 15-én pedig 92948 K 02 fillért vettek be. Ez a két nap volt a legforgalmasabb. Általában ez év január 1-től május 15-ig ugy állami egyenes adóban, minf utadóban, csatornázási dijban és óvodai adóban sokkal magasabb a bevétel, mint a mult év első öt hó napjában s városi adóban és a vizdljban van némi visszaeséz.

A részletes kimutatás a következő:

	1913. május hó 1—31	1914. május 1—15.	1914-ben.
Állami adó	215,199·20	226,045·15	+10845·95
Városi adó	116,361·50	115 621·12	— 740·38
Utadó	14,290 42	16.741·46	+ 2451·04
Vizdij	40,098·07	38,866 92	— 1231·15
Csatornadij	11,527 11	25,472 09	+13944 98
Óvodai pótadó	6.397·84	6.492·50	+ 94·74

Ha keressük, hogy mi idézi elő ezen tömeges adófizetést, arra kell gondulnunk, hogy az adóhivatal nagyobb erővel kezeli az adóprést, de erre nézve nem hallunk panaszt. A városi adóhivatal közegei csak ugy

---

PASCAL (Tanulmányok).

Kozári Gyula könyve.

Irta *Prohászka Ottokár*.

Örvendetes jelenség, hogy a pascali titokzatos, mély lelkiségnek a magyar irodalomban is vannak mélyreható kutatói: Medveczky Frigyes, Nagy József után Kozári Gyula irt egy ragyogó tanulmányt Pascalról. Nagy tudással, melyet a tárgy sokoldalu s kimeritő tanulmányozásából szerzett s a vérbeli iró müvészetével irta meg azt. Örülnünk kell, hogy a magyar irodalom ily értékes müvel gazdagodott és nagyon kivánatos, hogy Kozári, aki legjobbjaink közül való — kikből ugyancsak kevés van — használja föl továbbra is nagy tehetségét az ily sulyos problémák oldozgatására s megvilágitására, amilyen Pascal Blaise egyénisége s lelki világa. Ez a lelki világ nem napfényben fürdő virány, hanem fölséges, örvényes, szakadékos, őserdős hegyvidék; — glecser és világ, napsugár és éjszaka váltják föl benne egymást. Kozári kitünő, jó meglátással fogja meg e csodálatos ember pszichológiáját s a filozófusnak s teológusnak tudásával kezeli azt. Csakis ez uton lehet helyes szempontokra rásegiteni a Pascal-kutatást. E kutatásnak egész rengeteg irodalma van s nem csoda, hogy ez irodalomban annyi szélsőség az ellentét, miután Pascalban az emberi lélek szertelensége, mélysége s rendkivülisége folytonos problémák elé állitja a kutatót; benne minden fordulatnál a nagy problémák csatasikjaira s a lélek háborgásainak tengereire nyilik a kilátás Kozári föltárja e nagy lélek titkait: ismerteti kedélyét, azután filozófiai, mondjuk ismeretelméleti álláspontját, teológiáját, morálisát, aszkézisét s lelkének feltünő, csodálatos vonásait. Szóvá teszi „megtérését“ s vallásos életének különböző fázisait. Pascal a metafizikához nem vonzódott; az értelmet ugyan nagyra becsülte, de látta, hogy az ész épp ugy terhes minisztériumokkal, mint a hit s hogy a geometriai szellem lassan s nehézkesen halad; hogy nem hatol a világ mélyébe s nem emelkedik az egésznek és részeinek együtt való meglátására. Lelkéből ki-kitörnek a szellemi élet szükségletei; a „tourment de l'infini“ gyötri őt, mint szent Ágostont. Nagy értelem mellett a sziv lendületeit, ingadozásait s hevüléseit senkiben sem tanulmányozhatjuk ugy, mint Pascalban. Lelke biztosan jelzi az élet értékeléseit; szive — a reakciókat véve — sima tükör, mely fölött folyton járnak a lét árnyai s fényei s érzi, hogy a hit s a szentség legnagyobb akadálya a szivekben van s hogy nem elég a fogalmi ismeret, hanem kell az, amit szent Ágoston hirdet a pelagiánusok ellen, hogy a szivet nem kell megmozgatni: „a kérdés, a lenditő kerék Isten kezében van.“ Nagy bün a reakáció a léha, stoikus, a nem kegyelmi világ önteltsége ellen, hol nem tudnak alázatról s mélységekről, hol csak tereferélnek, de valóságban nem ismernek; jár a szájuk, mikor a szivük üres s nem érez. Igen érdekes a „Pascal forrásai“ cimü fejezet. Pascal nem szerette Descartest. Szemére lobbantja bölcseleti páthoszát s tulzó becsvágyát. „Haszontalannak s bizonytalannak“ mondja Descartes tanitását. De Pascal nem volt jó teológus. Misztikus hajlamu lelkét a janzenizmus fogta meg s a janzeni teológia beszüremlései ugy filozófiájába, mint teológiájába, téves irányba vitték őt.

Ő nem épiti fel észérvekkel, kozmológiai s metafizikai bizonyitékok alapján a hitet, hanem inkább föl akarja rázni közömbösségükből a lelkeket, föl akarja őket ébreszteni dermetségükből s megéreztetni velük végtelenségek borzongását. Pascal az érzésben, a szivben látja meg a hitnek elveit. Vallásossága az élet eleven erejével, a közvetlenség intuiciójával lesz éleményé. Ez azonban az objektiv álláspont s az irracionális elemek tulsulyra emelése a hitben. Pascal keveset tulajdonit az észnek. A janzeni égboltozat komor felhői jártak felette; a kegyelmet is mélyen vallásos lelke ugy sürgette, hogy a szabad akaratot s képességünket a jóra s a rosszra végleg elvékonyitotta s a pesszimista fölfogás majdnem forrásaikban mérgezik meg az emberi cselekedeteket ezzel a teológiával irta meg a „Provincialis“ leveleket is, sok-sok félreértéssel s helytelen megitéléssel s pártos elfogultsággal. Ez a teológia jellemzi állásfoglalását az egyházzal szemben is. Akar az egyház tagja lenni; hangsulyozza az egyháztól való függését; de belekerül a janzenizmus utvesztőibe s bár akkor is azt hiszi, hogy nem az egyházzal, hanem a teológusokkal gyülik meg a baja. Érdekes a Pascal és Széchényi István közti párhuzam is, bár teljesen igaz, hogy „a döblingi remete nagy lelkéből hiányzott a vallásos géniusz lángereje, az aszkéták géniusza“. Azzal zárom, a mivel kezdtem. Köszönjük Kozárinak e müvet s kérjük, hogy érvényesitse tudását s nagy munkaerejét a magyar szellemi világ parlagain.

járnak el az adók behajtása körül, mint azelőtt.

Azt hisszük, hogy a jelenség valódi oka azon örvendetes tényben keresendő, hogy a gazdasági és pénzügyi válság némileg enyhült.

Ez látszik abból a tényből is, hogy a most kimutatott adóbefizetési eredmény nem az adóprés munkája, mert évnegyedi önkényes befizetések hozták azokat a százezreket, nehogy pár napi késedelem miatt már késedelmi kamatot kelljen fizetni. Nem azok fizettek, akiket a válság tönkre tesz s pusztulással fenyeget, hanem már megérzik a válság enyhülését s van miből fizessenek.

A Tisza—Rakovszky párbaja.

A katonai zsüri, mely tegnapelőtt délután határozott a Tisza—Rakovszky-ügyben, arra az álláspontra helyezkedett, hogy a miniszterelnöknek Polónyi Dezsővel való ügye nem tekinthető elintézettnek.

A zsüri elé két kérdés került döntés végett. És pedig:

1. Van-e gróf Tisza Istvánnak elintézetlen ügye Polónyi Dezső országgyülési képviselővel szemben?

2. Tartozik-e Rakovszky István országgyülési képviselő gróf Tisza István miniszterelnöknek fegyveres elégtételt adni?

A zsüri a felek és a segédek kihallgatása után egyhangulag igennel felelt mind a két kérdésre, de a második kérdésre adott válaszához hozzátette, hogy a döntés nem zárja ki az ügy lovagias uton történő békés elintézésének lehetőségét.

Közvetlenül a Braun József altábornagy, a honvédkerületi parancsnokság elnöklésével összeült katonai zsüri állásfoglalása után uj tárgyalás kezdődött a megbizottak között kedden éjjel a Nemzeti Kaczinóban. A tárgyalás hosszan tartott s elsőként Üchtritz Zsigmond báró távozott róla. A báró távozása izgalmat keltett, amely azonban elült, mikor kevéssel utóbb Vojnich Sándor báró megjelent a Kaszinóban és azonnal visszavonult a segédekkel. Vojnich báró, aki Tisza István gróf miniszterelnöknek eddigi párbajainál is segédkezett, a nemzeti munkapárt körhelyiségéből a miniszterelnökkel való beszélgetése után ment a kaszinóba.

A párbaj előtt.

Rakovszky István tegnap délelőtt tiz óra után néhány perccel hagyta el lakását és a Pannónia-szállóba ment, ahol Szemere Miklóst kereste fel. Hamarosan megjelent ott herceg Windischgrätz Lajos is. A két ur háromnegyed tizenegy órakor a Nemzeti Kaszinóba ment, ahol ekkor már együtt voltak az összes segédek. Rakovszky István is a kaszinóban tartózkodott.

Közben nagy feltünést keltett, hogy Windischgrätz herceg fölment a Váci-utca 36. számu házba, amelyben Rákosi Gyula vivóterme van:

— Kibérlik a termet! — járt szájról-szájra.

Rákosi azonban kijelentette, hogy a herceg nem nála járt, hanem a házban lakó Bolgár Ferencet kereste fel.

Negyed 12 órakor Rakovszky István elhagyta a Nemzeti Kaszinót s Fodor Károlynak a Koronaherceg-utca 4. számu vivótermébe ment.

Délben háromnegyed tizenkét órakor Rakovszky István elhagyta a Fodor-féle vivótermet, ahol vivógyakorlatot végzett.

Ugyanekkor Pallavicini őrgróf, Odescalchi herceg és Vojnich Sándor megjelentek a Rákosi-féle vivóteremben, ahol öt percet töltöttek. Ezután a segédek visszatértek a Nemzeti Kaszinóba.

Pontban 12 órakor Vojnich Sándor báró és Odescalchi herceg fölkeresték a delegációban Tisza Istvánt, kihivatták s néhány percig tanácskoztak vele.

A két segéd negyed egykor távozott, utánuk Tisza gróf Forgách János követet fogadta.

Gróf Forgách távozása után Tisza bement az ülésterembe. Háromnegyed egykor eltávozott a Házból, hogy déli egy órakor résztvegyen Ferenc Szalvátor főherceg ebédjén, amelyre hivatalos volt.

Mindketten megsebesültek.

A párbaj pont 3 órakor kezdődött a Rákosi-féle vivóteremben. Feltételek: nehéz lovasssági kardok, nyakbandázs, *szurás megengedve*, viadal végkimerültségig. A felek ötször csaptak össze igen hevesen.

Az első összecsapásnál nem történt sebesülés. Másodiknál: Tisza félig lapos vágást kap jobb karjára. A vér erősen ömlik. Orvosok lemossák, bekötik. Két perc szünet után a harmadik összecsapás alatt Rakovszky mellére kap egy gyenge karcolást, Tisza pedig a homlokára egy tompa erős ütést. Ugyanis oly közel rohantak egymáshoz, hogy a kard kosara homlon vágta Tiszát és leütötte szemüvegét. A negyediknél sebesülés nem volt, ötödiknél Rakovszky egy 12 cm. hosszu vágást kap gyomrára, mire az orvosok megállapitják a harcképtelenséget és a segédek beszüntetik a párbajt. A felek nem békültek ki.

Részvénytársaságot alakitanak Sztarill Ferenc hitelezői.

Ma kedden reggel lesz az alakuló közgyülés.

Nagyvárad város piacát fenyegető sulyos válságot sikerült elháritani: *Sztarill* Ferenc hitelezői részvénytársasággá alakulva fogják folytatni Sztarill Ferenc eddigi vállalatait és ezzel egy olyan fizetésképtelenségi ügy nyer békés lebonyolitást, amely ha csőddel végződik, Nagyvárad egész sor iparosát vitte volna sulyos válságba.

Nagyváradnak egyik legjobb hirü épitésze Sztarill Ferenc tudvalevőleg a nagy pénzbőség idején, mikor az épitkezési kedv szinte határokat sem látszott ismerni Nagyváradon, téglagyárat alapitott. Hogy a versenyt leküzdje, oly nagy területet volt kénytelen a téglagyár céljaira és olyan drágán megvásárolni, hogy a megfelelő kamatokat csak az épitkezési kedv fokozódása mellett, jelentékeny mennyiségü tégla gyártásával tudta volna fedezni.

A gyönyörüen felszerelt gyárnak azonban a kitört válság miatt nem volt megfelelő munkája, a kilátásban lévő épitkezések elmaradtak és ennek következtében Sztarill Ferenc fizetésképtelenné vált. Hitelezői közt nemcsak a pénzintézetek, nemcsak a nagy budapesti cégek, hanem nagyváradi kisiparosok is vannak, akkik egész vagyonukkal érdekelve vannak Sztarill Ferenc vállalatainál.

Ily körülmények közt *Hiemesch* Frigyes az Osztrák Magyar Bank itteni fiókjának főnöke meg néhány más önzetlen férfiu kezébe vette Sztarill Ferenc ügyének rendezését. A kibontakozás módjául csak az kinálkozott, hogy a hitelezők részvénytársasággá alakulnak.

Sztarill Ferenc kijelentette, hogy egész tudását és szorgalmát a részvénytársaság rendelkezésére bocsátja s mindent el fog követni, hogy a részvénytársaság felvirágozzék és az a tőke, amely csőd esetén feltétlenül elveszett volna, idővel lehetőleg megtérüljön.

A tárgyalások hónapokig huzódtak. Nem minden hitelező fogta fel ugyanis mindjárt kezdetben ugy a dolgot, hogy itt nem pusztán egy vállalkozóról, hanem Nagyvárad kisiparosainak jelentékeny részéről van szó, akiknek megmentése közérdek. Ezekkel hónapokig kellett egyezkedni és közben bénitólag hatott a tárgyalásokra az is, hogy egyes lapok idő előtt mint biztos hirt bocsátották világgá, hogy a részvénytársaság már meg is alakult és éppen ezekkel a korai hireszteléssekkel vitték hátrább a kibontakozást.

Most aztán befejezést nyertek a tárgyalások, meg van az egyezség és nincs akadálya annak, hogy a részvénytárság megalakuljon. Az alakuló közgyülést ma reggel 9 órakor tartják a Magyar Bank helyiségében.

A részvénytársaság nyomban a megalakulás után teljes erővel megkezdi mükődését. Üzembe helyezi a téglagyárat, épitkezéseket vállal és az a körülmény, hogy Sztarill Ferenc szaktudását és szorgalmát a részvénytársaság rendelkezésére bocsátja, párosulva a részvénytársaságnál érdekelt kisiparosok támogatásával, garancia arra nézve, hogy az uj részvénytársaság a jövőben számottevő tényező lesz Nagyvárad közgazdasági életében.

Kossuth állapota.

Budapest, május 19.

Kossuth Ferenc állapota ismét aggasztóra fordult. Az éjszakát nagyon nyugtalanul töltötte, izgatott volt és egy csöppet sem aludt. Időnként feleségét, titkárát és inasát kérte magához, akiknek, ha szóltak hozzá zavaros feleleteket adott. Eszmélete azóta állandóan zavart, tegnap dél óta nem evett, sőt még vizet sem kért.

A „Kolozsvári Kristály“ Gőzmosógyár üzlethelyiségét
Szalárdi-utca 9. szám alá (Rosenzweig füzőipar épület) helyezte át.
Ruhafestés. — **Vegytisztitás.** — **Gőzmosás.**

A bihardobrosdi rablómerénylet.

Eddig két ember van előzetes letartóztatásban. — Hárman követték el a rablást.

Tegnap *Jánossy* Gyula főkapitányhelyettes hazajött a dobrosdi erdőből s a további nyomozást az ott összpontositott 16 csendőr vezeti. Az eddigi nyomozás tulajdonképen nem járt kielégitő eredménnyel, aminek egyrészt az az oka, hogy Jánossy Gyulát későn értesitették a dologról, másrészt az, hogy közvetlen a rablás után óriási eső volt, mely a nyomokat használhatatlanokká tette. A csendőrség részéről sem ártana, ha a nyomozást tiszt vezetné, jóllehet az altisztek is kitünő jártassággal rendelkeznek.

A tegnapi eseményekről tudósitásunk a következő:

A bünjelek.

A nagyváradi rendőrség és az ottani csendőrség, mint már megirtuk, egy embert őrizet alá vett. Ennél az embernél igen sulyos bizonyitékokat találtak. Nevezetesen a tarisznyája vérfoltos volt, ezenkivül három kilőtt patront is találtak nála.

Viszont azonban a fegyveréről nem lehet megállapitani, hogy mikor lőttek belőle utoljára. Ez az ember egy jómódu lankási kisgazda, aki nagyon csendes természetü ember. Minden büne eddig az volt, hogy közismert orvvadász volt.

Lehetséges, hogy a tarisznyája is igy lett véres. Ezt a kétséget esetleg vegyvizsgálat utján lehetne eloszlatni. Az illető tagad mindent. Nincs kizárva, hogy ő neki csak annyiban lehet része, hogy a fegyverét odaadta valakinek, akit azonban nem akar megnevezni.

Hányan voltak a támadók?

A támadás helyszine egy igen sürü erdőrészlet. Ha ebben az erdőben 6—8 lépésnyire távolodik valaki, már nem lehet meglátni a sürüség miatt. Ennek tulajdonitható részben, hogy a szerencsétlen pénztárnok két társa sem látta a rablókat.

A nyomok azt bizonyitják, hogy a támadást hárman követték el. A három utonálló C alakban vette körül a támadás helyét, ugy hogy lehetetlenség volt a kiszemelt áldozatnak menekülnie. A támadók, mikor a pénztárnokok a C alak közepére értek, tüzelni kezdtek. Hogy hány lövés történt, még nem lehet tudni.

A közeli tanyán 8, sőt 10 lövést is hallottak. A lövések legnagyobb része nem talált. A rablók nagyon felfelé céloztak, ugy, hogy a sörét roppant szétcsapódott és magasan furódott a fákba. Ilyen söréteket és töltényrészeket tegnap sokat szedtek ki a fák ágaiból.

A kiszedett söréteket össze fogják hasonlitani a letartóztatott gazda töltényeinek söréteivel.

A második letartóztatott.

Már kezdettől fogva az volt a feltevése a dobrosdi csendőrségnek, hogy a vakmerő rablás értelmi szerzőjét, sőt talán a végrehajtás vezetőjét, nem a dobrosdi egyszerü munkások közt kell keresni.

A gyanu már ekkor egy közismert csavargóra Toblák Tógyerre irányult. A rablás megtörténte után nyomban őt keresték a csendőrök, azonban nem találták otthon. Azóta állandóan figyelték Toblák felsőtopai lakását, azonban szombat óta nem mutatkozott a csavargó. Tegnap délelőtt azonban váratlanul megjelent, mire a csendőrök őrizet alá vették. Felsőtopáról átkisérték a csavargót Lankásra, ahol szembesiteni fogják a másik gyanusitottal.

Toblák egy közismert munkakerülő csavargó ember, aki idejének nagy részét Nagyváradon tölti. Ma a merénylet helyén tartanak vele vizsgálatot. A csendőrségnek az a feltevése, hogy jó nyomon van és az igazi tettest keritette kézre.

Ujabb letartóztatások.

A fárasztó nyomozást a nagyváradi rendőrség részéről most egyedül *Dienes* detektiv folytatja. Öles sárban, folytonosan zuhogó esőben jártak a csendőrök és *Jánossy* kapitány, akiket a Zenta vezetett több mint 4 km. távolságra. Itt egy domboldalnál megszakadt minden nyom. Az eső lemosta a földet. Utközben megtalálták azt a sziklát, amelyen a banditák osztozkodtak. Zenta majd egy negyedóráig ugatta, harapdálta. Közötte papir és dohány volt elszórva.

Délután 4 órakor Dienes detektiv telefonon jelentette Jánossy főkapitány helyettesnek, hogy ismét őrizetbe vettek három embert. Ezekre is nagy a gyanu, de pozitivum még nincs. Többet nem is lehetett beszélni Dobrosddal, mert vihar tört ki és megszakadt a telefonérintkezés.

A nyomozás körzetében vannak: Lankás Alsó és Felsőtopa, Korpesd és Szohodol. Megneheziti a nyomozást a lakosság hallatlan összetartása — mindenre azt mondják „nustyu“ — a házak közötti nagy távolság, a folytonos esőzés és az a körülmény, hogy minden embernek van fegyvere.

Huszonnégy katona távgyalogló versenye.

Indulópont: Gyula. Végpont: Nagyvárad. Katonai pompa az aradi-uti vámnál. —

Hetekkel ezelőtt érdekes sporthir járta be a lapokat. Érdekes volt a hir azért, mert a katonaság szigoruan zárt területéről röpült fel, másrészt pedig, mert olyan előkelő katona nevével volt összefüzve, mint *Barbini* tábornok.

Mindig akadnak a katonaság körében olyan széleslátókörü emberek, akik pompásan fel tudják ébreszteni a katonák nemes becsvágyát. *Barbini* tábornoké az a kiváló gondolat, hogy a legénységet hozzá kell juttatni valami olyan területhez, amelyen nemes versengést fejthet ki s amiért fárad, az egyaránt szép, élvezetes és hasznos legyen. Elhatározta tehát, hogy *távgyalogló versenyt* rendez Gyula és Nagyvárad között.

A polgári társadalom elpalástolhatatlan örömmel hallott erről a tervről, mely hamar felébresztette a klasszikus olympusi versenyek gondolatát, amennyiben a rokonság köztük eltagadhatatlan.

A 101. gyalogezred legénysége közül huszonnégyen jelentkeztek az érdekes és izgalmas versenyre, melynek tegnap volt a napja.

Mint jeleztük, a kiindulópont Gyula volt. Onnan reggeli 3 órakor indult el az első versenyző pár s tiz percenkint inditották egymás után a többieket. A távolság 72 km. Megpihenni sehol sem szabad. A feltételek közt ott szerepel, hogy teljes katonai felszereléssel kell menni, utközben nem szabad semmiféle jármüre ülni, nem szabad letenni semmit, még a sapkát sem szabad másnak átadni. Százhusz éles töltés nehezedett a patrontáskában. A teljes felszerelés több mint 22 kg. Az egész utvonalon végig altisztek szaladgálnak kerékpáron, ők ellenőrizték a versenyzőket.

A végpont: Nagyvárad. Az Aradi-uti vámnál keresztül az ut fölött kötél feszül, rajta sárga piros szélü fehér vásznat lobogtat a szél, amelyen méteres betükkel kiabál:

A CÉL.

A vámház körül ragyogó élet lármázik már délután két órakor. Kivonul a 101-esek kitünő zenekara, itt van több század katona, a polgári és katonai gyürün belül, fehér asztalok mellett diskurál az előkelő katonai társaság. Kint van *Henriquez* altábornagy, ki szeretetreméltó közvetlenséggel igéri meg a sajtó embereinek, hogy a legteljesebb információval fognak szolgálni. Valóban páratlan készséggel bocsájtottak rendelkezésünkre minden adatot a tiszt urak. Mint mindig ... Itt van természetesen *Barbini* tábornok, *Grallert* ezredes, Reisinger, Sturel, Rohm kapitányok, Vorszky főorvos s a 101. gyalogezred egész tisztikara. Meleg érdeklődéssel kérdezősködnek a verseny részletei felől: Henriquez altábornagyné, Paudvitz őrnagyné, Grallert ezredesné, Barbini Letti és Machalek hadnagyné.

A versenynek négy dija van. Első dij 50 korona, II. 30, III. 20, IV. 10 korona. Ezenkivül 10 koronát kap az, aki megérkezés után, teljes felszereléssel átugrik egy 50 cm. magas ugrómércén; ezt Barbini tábornok adja annak, aki legszebben ugorja át a mércét; a többi dijat a dandárparancsnokság tüzte ki. A versenyzőnek tisztelegve kell elmenni a tisztikar előtt, mert ha előbb kiből, vagy csak éppenhogy be bir vánszorogni, akkor nem számitnat dijazásra.

A diskuráló társaságok között piros izgalom fut végig két óra után.

— Jön az első!

Tiz-tizenkét bicikliző fiatalember kiséri a lihegő szakaszvezetőt. *Sotzó* Gézának hivják. A birálóbizottság jelentése szerint 11 óra 12 perc és 22 mp. alatt tette meg az utat. Feszesen ellépdelt a tábornokok előtt, mereven tisztelgett, a zenekar harsogva játszott s a versenyző fürgén átugrotta a mércét.

— Bravó! hangzott mindenfelől. Éljen az első.

A tisztek körülfogják, az orvos megkérdi, hogy nincs-e valami baja, egy kapitány fut a tábori sátorban lévő kantinba s ő hoz egy tányéron parizert, sódart, kenyeret a kimerült katonának.

Második egy nevetős képü cigánygyerek: *Kiss* György. Nevetve defilirozik el a tisztek előtt. A kis cigányt megtapsolják. 11 óra 13 perc és 10 mp. alatt tette meg az utat.

A harmadik megérkezéséig jó idő telt el. Közben a zenekar kedves darabokat játszott s a tisztek pompás uzsonnát csaptak kint a szabadban. A kis cigánykatona viszszaküldte a szafaládét.

— Sódart és szalámit kér, meg nápolyi szeletet, jelenti a káplár. A tisztek jót nevetnek a kedélyes kis cigányon. Igaza van, ha már potyára kapott minden versenyző azt, amit akart, akkor miért ne enne ő jobbat! . . .

Szilágyi Mihály érkezett be harmadiknak. A végpont előtt 600 méterrel elkezdett futni. Persze ugy kimerült, hogy mikor elvonult a tábornokok előtt, összeesett. Henriquez altábornagyné láthatólag megsajnálta szegényt, odament urához, a mindenható altábornagyhoz és szépen, csendesen kérte:

— Nicht defiliren . . .

Az altábornagy mosolygott, megsimogatta a kegyelmes asszony arcát (mintha mondta volna: — Bocsánat asszonyom, ez katona dolog!) és az felelte:

— Muss sein!

Hát hiába volt a kegyelmes asszony kedves közbenjárása: a többieknek is tisztelegni kellett. Meg kell adni, hogy egy-egy versenyző bevonulása szép és impozáns volt. Pl a negyediké: *Kovács* Imre a neve. Barnára sült magyar gyerek. Döng a föld alatta, a zenekar üdvözli, sőt az altábornagy is hosszan fogadja tisztelgését. Tetszik a fiunak a magas megtiszteltetés. Henriquez gratulál neki.

— Hogy érzed magad fiam.

Jelenti, hogy jól.

— Eljárnál most egy csárdást, kérdi tovább az altábornagy.

— Csak legyen kivel, feleli bátran a legény, mire olyan őszinte kacagás tör ki, hogy no! Kovács ideje: 11 óra 20 perc és 40 másodperc.

Ötödik lett: *Bagi* József. Idő: 12 óra 20 perc 33 másodperc. Öt óra után heves záporeső lett, mire a közönség elmenekült. Csak a zsüri maradt ott. Fogadták a többi versenyzőt. Akik dijat nem kaptak, azok a napi zsoldon felül pár korona külön zsoldban részesültek.

Itt jegyezzük meg, hogy a sport lelkes felkarolása örvendetesen hódit a katonaság körében.

Május 29-én és 30-án nagy katonai foatball versenyek lesznek ugy a Bunyitay ligetben, mint a Rhédey-kertben.

A Oltáregyesület képkiállitása.

Ma, szerdán délután a Kath. Kör pompás disztermében nyilik meg a nagyváradi Oltáregyesület évi kiállitása. Amit buzgó, áldozatkész urhölgyek nyolc hónapon át a szegény templomok felruházására készitettek, tárják most az érdeklődő közönség elé.

A kiállitásról holnapi számunkban fogunk avatott kézből részletes tudósitást adni, jelenleg csak felhivjuk rá a kath. közönség figyelmét és jelezzük, hogy a kiállitás tartama alatt zene- és énekszámokkal kisért előadások lesznek. Május 21-én dr *Némethy* Gyula, május 22-én *Pálffy* Béla gyomai plebános és május 24-én *Szilágyi* Dózsa fognak érdekes előadásokat tartani.

Zene és ének számokkal Nagyvárad művész lelkü hölgyei és urai szerepelnek. Az előadásokra az Oltáregylet választmánya a következő meghivót bocsátotta ki:

A Nagyváradi Oltáregyesület az 1913. és 1914. munkaévben a szegény templomok felruházására készült egyházi öltözékekből a nagyváradi Kath. Kör diszes Szent László-termében 1914. május hó 21—24. napjain kiállitást rendez.

A kiállitás ünnepélyes megnyitása május hó 20-án d. u. 5 órakor megy végbe és május 21., 22., 23. és 24. napjain d. e. 10—12. és d. u. 3—6 ig tekinthető meg. A kiállitás megtekintésére beléptidij nincs, önkéntes adományok köszönettel fogadtatnak.

A kiállitás tartama alatt a Kath. Kör disztermében zene- és énekszámokkal kisért előadások tartatnak a következő müsorral:

Május 21-én Áldozócsütörtökön délután 5 órakor:

1. Vucskics Ottóné urasszony zongorajátéka.
2. Dr Némethy Gyula tb. kanonok, theol. tanár előadása.
3. Kürty István zenetanár cselló jétéka, Resch Mihály zongora kisérete mellett.

Május 22-én pénteken délután 5 órakor:

1. Dr Krűger Aladárné urasszony éneke, kiséri Resch Mihály zenetanár.
2. Pálffy Béla gyomai plebános előadása.
3. Mazalik Ella urleány zongorajátéka.

Május 24-én vasárnap d. u. 5 órakor:

1. Barabás Erzsike urleány zongorajátéka.
2. Kolozsvári Sárika urleány szavalata.
3. Szilágyi Dózsa főgimnáziumi tanár előadása.

Egy-egy előadásra beléptijegy ára személyenkint 1 korona.

Felülfizetések az Oltáregyesület nemes céljára köszönöttel fogadtatnak.

Aki véletlenül meghivót nem kapott, forduljon az Oltáregylet igazgatójához (Ujvárosi plébánia, Körözs-u. 4. sz)

HIREK

Tájékoztató.

Május 21., 22. és 24-én Oltáregylet ünnepélye a Kath. Kör Szent László-termében d. u. 5 órakor.

*** Keresztjárónapok.** Tegnap kedvező időben tartották meg a második napi keresztjáró ájtatosságokat. A körmenet az olaszi plebánia templomból a premontrei rend templomába vonult, *Spett* Gyula kanonok vezetése alatt. A szent misét szintén *Spett* Gyula kanonok végezte s *Szmetka* L. Ödön premontrei rendü házfőnök, főgimnáziumi igazgató tartotta a szent beszédet. — Ma, harmadik nap, reggel 8 órakor a körmenet a Szent László templomból a kapucinus rend templomába vonul, ahol dr *Karácsonyi* János kanonok tartja az ünnepélyes szent misét, *Draveszky* Zsigmond háplán pedig predikál.

*** Májusi ájtatosság.** A ma este fél 7 órakor kezdődő májusi ájtatosságon a várad-olaszi plebániatemplomban a szent beszédet *Hazay* Gyula ujpalotai plebános fogja megtartani.

*** Bérmálás Micskén.** *Fetser* Antal felsz. püspök tegnap folytatta bérmakörutját. *Brösztel* Lajos és *Mazurek* Gyula kiséretében tegnap Micskére s egyenesen *Rozemberszky* Gyula espereshez hajtatott, ahol tiszteletére megjelentek *Halász* Elemér főszolgabiró, *Baranyi* Gábor, *Baranyi* László őrnagy és *Gruden* Iván őrnagy, ottani földbirtokosok. A püspök határozott kivánságára ünnepélyes fogadtatás, tisztelgés nem volt. A püspök kiséretével a templomba ment, ahol nagy misét mondott, mise után szolgáltatta ki a bérmálás szentségét. Délben a plebánián ünnepi ebéd volt a bérmáló püspök tiszteletére, melyre Rozemberszky Gyula esperes-plebános vendégszeretettel hivta meg a környék intelligenciáját. Délután fél 4-kor a püspök visszement Margitára Brösztel Lajos és dr Mazurek Gyula kiséretében. Ma reggel Margitáról indul a püspök Berettyószéplakra, ahol ma lesz a bérmálás.

*** Hatósági huskimérés.** Hatósági huskimérés lesz ma reggel az Olaszi kerületben, Széles-utcán. A hus kilója 72 fillér lesz.

*** A honvédségi főparancsnok helyettese Nagyváradon.** Jagliunoi és talgatei gróf *Marenzi Ferenc* altábornagy, val-oliai őrgróf, marenzfeldi és scheneckivári Ltr. r. és 3 oszt. vaskoronarend lovagja a honvédség főparancsnokának helyettese nagyjókai Farkas Jenő vezérkari százados kiséretében folyó hó 18-án este az állomásra érkezett a hadapródiskola megszemlélésére. Tegnap délelőtt az előadásokat látogatta. Délután a honvédség gyakorlatait nézte meg a gyakorlótéren. Az iskolalátogatást ma folytatja, délután a növendékek gyakorlati kiképzését szemléli meg és a gyorsvonattal visszautazik székhelyére Budapestre. Megérkezésekor a hadapródiskola tisztjei és az állomás honvéd törzstisztjei fogadták és vele együtt vacsoráztak. Ma tiszteletére a honvédhadapródiskola tisztikara diszebédet ad, melyre meghivta a honvéd csapatparancsnokokat.

*** Kath. Népszövetség Hosszupályiban.** Vasárnap népes gyülést tartott a hosszupályi Katholikus Népszövetség, melyen *Kovács* Rezső helyi igazgató ismertette az uj választói törvényt. A népszövetségi gyülés az igazgató inditványára megdöbbenéssel utasitotta vissza azt a mozgalmat, melynek célja a vallástanitás kiküszöbölése az iskolákból. A hosszupályi Népkör, melynek tagjai több felekezethez tartoznak, hasonlóan tiltakozott a vallástanitás ellen irányuló mozgalom ellen.

*** Kedvezmény a vidéki diákoknak.** Márkus Jenő, Budapest székesfővárosi tanácsnok, a város kulturális ügyeinek vezetője, átiratban értesitette a vidéki iskolák tanfelügyelőit és igazgatóit, hogy a diákoknak 20 fillér belépti dij mellett lehetővé tette az állatkert tömeges látogatását. Lendl Adolf dr pedig, az állatkert igazgatója intézkedett, hogy az igy tömegesen felránduló diákok külön vezetőt kapjanak s hogy egész napjukat az állatkertben tölthessék, az állatkerti vendéglőben és tejcsarnokokban szintén leszállitott árban fognak ellátást kapni. Az igazgató csak azt kéri, hogy lehetőleg előre jelentsék be érkezésüket.

*** Ferenc Szalvátor Budapesten.** Tegnapelőtt délben egy óra negyven perckor Budapestre érkezett Bécsből Ferenc Szalvátor főherceg, hogy résztvegyen a Vörös Kereszt-Egylet közgyülésén. A király tavaly februárban nevezte ki Ferenc Szalvátort Frigyes főherceg helyébe a Vörös Kereszt-Egylet védnökhelyettesévé és a főherceg mindjárt az egyesület első közgyülését felhasználja, hogy megjelenjen és személyesen részt vegyen a gyülésen és meglátogassa a Vörös Kereszt-Egylet intézményeit. Ferenc Szalvátor főherceg tegnap korán kelt és már 9 óra után néhány perccel megjelent Brinzey őrnagy társaságában a Vörös Keres-Egylet budai palotájában. Tegnap este fél tizkor a főherceg tiszteletére nagy estély volt gróf Csekonics Endrének a Kecskeméti-utcában levő palotájában. Ma délelőtt tizenegy órakor lesz az egyesület országos közgyülése, a melyen jelen lesz Ferenc Szalvátor főherceg, József főherceg és Auguszta főhercegnő. A diszgyülésen beszédet mond gr. Széchényi Miklós püspök, báró Hazai Samu honvédelmi miniszter és dr Farkas László.

*** Tiszti orvosi képesités.** Az április 27 -28-án Kolozsvárott megtartott tiszi orvosi vizsgán *Roskopf* Béla nagyváradi gyakorlóorvost tiszti orvossá képesitették.

* **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter *Meglics* Lajos adóhivatali gyakornokot a világosi m. kir. adóhivataltól a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségü adóhivatali tisztté a tenkei m. kir. adóhivatalhoz kinevezte.

* **Uj tanfelügyelő.** Szentkereszty Tivadart az ungvári kir. segédtanfelügyelőt az ungmegyei tankerület tanfelügyelőjévé nevezte ki a vallás- és közoktatásügyi miniszter. Az uj tanfelügyelő hosszabb ideig az ujvárosi róm. kath. iskola tanitója volt. — Szentkereszty kiváló pedagogus s kiváló gyakorlati és szakismereteivel, jóságos modorával s előzékenységével rászolgált erre a kitüntetésre.

* **Az irni, olvasni tudók vizsgája.** Az irás és olvasás tudását vizsgáló bizottságok közül a várad-olaszi és a váradváraljai bizottságok tegnap egész nap folytatták a vizsgálatokat. A vizsgára jelentkezettek közül azonban csak nagyon kevesen jelentek meg. A két vizsgázó bizottság előtt alig 80-an jelentek meg. Mind tudott irni olvasni. A vizsgázók között volt több deresedő, sőt ősz ember is, s egyik-másiknak bizony már nehezen ment a betüvetés, de azért sikerült a két sort kiizadni. Általában az a nézet a bizottság tagjainak körében, hogy ha ilyen keveset törődnek a jelentkezettek a vizsgálattal, még e hét folyamán befejezik a vizsgálatokat. Az ujvárosi bizottság csütörtökön reggel folytatja a vizsgálatokat, de már pénteken délután szünetel mindenütt a vizsgázás a rendkivüli városi közgyülés miatt. A váralja-velencei bizottság szombaton befejezi a vizsgálatot. Erre nézve a következő értesitést adta ki a bizottság elnöke:

A várad-váraljai, velencei és csillagvárosi vizsgálóbizottság felhivja mindazokat, akik az irni és olvasni tudást megállapitó vizsgára jelentkeztek, hogy május hó 23-án, szombatnak esti 8 órájáig a vizsgáló bizottság előtt akár kaptak idézést, akár nem, okvetlenül jelenjenek meg, mert a jelzett időpontban a vizsgáló bizottság müködését befejezi. A vizsgálatok ezen bizottság előtt csütörtökön d. e. 8-tól 11 óráig, pénteken d. e. 9-től 12 óráig és d. u. 4-től 8 óráig, s végül szombaton d. e. 9 órától 12 óráig, délután pedig 4-től 8 óráig fognak megtartatni. Dr *Thury* László biz. elnök.

* **A nagyváradi zeneiskola hangversenye.** Fischer Ervin államilag képesitet okl. zenetanár vezetése alatt álló Nagyváradi Zeneiskola folyó hó 23 án, szombaton délután fél 5 órakor tartja nyilvános növendék hangversenyét a főgimnázium disztermében. A szétküldött meghivó belépő jegyül szolgál.

* **Felülfizetések a Kath. Népszövetség vasárnap esti bálján.** Dr Karácsonyi János, dr Vucskics Gyula 10—10 kor. Fetzer József 5 kor. özv. Grunvald H.-né 4 kor. Aggod Sándor 2 kor. 50 fill. Standary György, dr Lestyán Endre, 4—4 kor. Halász Gyula 3 kor. Lipcsey Gyula, Pécsy István, Papp László, Szentkirályi Zoltán, Draveczky Zsigmond, Bökönyi Gyula, Gálfy Sándor 2—2 kor. Kristóf János, Makó Sándor, Ö. Nagy Györgyné, Orosz Péter, Frőlich Lajos, Orbán Ferenc, Nagy Béla, Merza Kálmán, Bodola Imre, P. Hentz Aurél, Imrik Zoltán, N. N., Szentmiklósi János, Haláti Lajos, Nagy István, Macskási Alajos, Pasaly Péter, C. Németh Károlyné, Rottensteiner J., Gábris Károly, Nagy Illés 1—1 kor. Holdy Káimán 50 fill. N. N., Hann Lajos, Hegyi Dánielné 40—40 fillér, melyért leghálásabb köszönetét nyilvánitja a Kath. Népszövetség és Otthon vezetősége.

* **Névmagyarositás.** *Friedmann* Adolf székelyhidi születésü debreceni lakos saját, valamint Győző és Sándor nevü kiskoru gyermekei családi nevének Székelyre kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

* **Pásztor Árpád Nagyváradon.** *Pásztor* Árpád, a jeles iró és ujságiró, akinek valóban müvészi tollal megirt tudósitásai országos feltünést szoktak kelteni, a jövő hét folyamán Nagyvárad vendége lesz, Pásztor Árpád — ugyanis e hó 28-án felolvasást tart a Panama-csatornáról az Apolló mozgófénykép-szinházban. Erre az előadásra már most felhivjuk a közönség figyelmét.

* **Választások Belényesben.** Belényesben tegnap választották meg a községi pénztárnokot és végrehajtót. A választásokat megelőzőleg nagy küzdelem volt a pályázók között. A két állást már három hónap óta helyettesek töltötték be és pedig a pénztárnoki állást *Kigyosán* János, a végrehajtóit *Szatmári* Lajos A pénztárnoki állás betöltésénél csaknem minden választó leszavazott. A pályázók közül *Horváth* Gáspárt 30 szótöbbséggel választották meg. A végrehajtói állásra három pályázó volt, ezek közül azonban Szatmárit nagy többséggel választották meg.

* **Debreceni cigányzenekar a Royal-kávéházban.** A Royal-kávéházban ma és a következő napokon Rácz Károly és fiai hires debreceni cigányzenekara fog hangversenyezni.

x **A kereskedelmi és iparkamara székházában**

egy garçon lakás,

a folyó évi augusztus hó 1-ére kiadó. Nagy-Várad, 1914. május hó 1. *A kamara elnöksége.*

x **Zenekedvelők figyelmébe.** Tisztelettel értesitem a zenekedvelő közönséget arról, hogy a legujabb felvételü ujdonságaimmal megérkeztem. Columbia, Diadal felvételei, gramfonok olcsó árban, továbbá gramofon és az összes hangszerek javitását is elvállalom. SIMON GYULA Rákóczi-ut 22.

x **Petőfi-utca végén** a Törköly-mérő-ut 114. sz. alatt két egyszobás lakrész május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál, Kossuth-utca 6.

x A legujabb **párisi kalap-ujdonságok** egyedül KOHN HELÉN kalapüzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésesebb és a legujabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-szinház müvésznőinek kalapszállitója. Átalakitásokat modellek után vállal.

* **Eladó házak.** Sal Ferenc-utca 13. szám alatti ház, 6350 négyzetméter telek, mely a Páris-patak beboltozása folytán nagy utcai frontot nyer és igy nagy haszonnal kecsegtető biztos jövővel bir, 7 lakással, nagy kert és gyümölcsössel, továbbá Ritoók Zsigmond-utca 21. szám alatti két ház, jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett, szabad kézből eladók. Biharmegyei Takarékpénztár.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **Fehér és fekete bőr női félcipők** 3 kor. szarvasbőr barna és fekete finom párti női félcipők 5 korona, női chevrau amerikai félcipő 7 korona, férfi chevrau amerikai cipő 10 korona, ugyanez félben 9 korona; sandálok 20—25-ig 2 korona, 26—28-ig 2·60 korona 29—34-ig 3·20 korona, 35—43-ig 4 korona Férfi és fiu szalmakalapok, fehérneműek, uri divat cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása Fekete Jenőnél Szent János-utca, Kispipa mellett.

x **Kakaó bab természetben** a Rákóczi-uti uj kávé-üzletben (Orsolya zárdaépület) Aszódi trieszti kávé- és teabehozatalánál a kirakatban látható. Bőséges kakaó babtermésnél a kakaó olcsóbb lett, az ismert viághirü Korf-kakaó kilónkint kimérve 1 kiló 4 kor., félkiló 2 kor., negyedkiló 1 kor., nyolcadkiló 50 fillér. Nagyvárad és vidéke előkelő kakaófogyasztó közönségét meghivom Rákóczi-uti kávé és tea üzletembe vásárlásra. Az arra lakók figyelmét fölhivom Aszódi 8 féle zamatu pörkölt kávéira. Kávépörkölés a kirakatban látható.

x **Kiadó lakások.** Szőllős-utca 12. szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Ősi-tér 14. szám alatt **két üzlethelyiség** azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt **két üzlethelyiség** azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár r.-t-nál, Kossuth-utca 16 szám.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Szichta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x **„Pénztárhoz" keresztény kisasszony** aki a kiszolgálásban is jártas felvétetik — Fehér János keztyüs üzletében.

A legszebb kézimunkák

Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

Fogak és fogsorok ugy kaucsukba mint aranyba foglalva szájpadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkálat fog és gyökér huzás és tartós fogtömések készit

Engel Dezső,

vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

„The Roosewelt Schoe"

amerikai cipők

12·50 és 16·50 kizárólag

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda épületében kaphatók

SZINHÁZ

Heti müsor.

Szerda: Léni néni.

Csütörtök délután: Drótos tót; este Zöld frak. (Góthék vendégfellépte. Bérletszünet.)

Góthék Nagyváradon. Góth Sándor és a felesége, a jeles fővárosi művészpár e hét csütörtökén kezdi meg három estére terjedő vendégjátékát. Csütörtökön este Góthék a Zöld frakk-ban kezdik meg vendégszereplésüket A Zöld frakk-ban a kiváló művészpár oly pompás szerepeket játszik. A Mértföldkövekben, pénteken lépnek fel Góthék. Szombaton este ugyan a Kémben lépnek fel Góth Sándor és neje. Mindhárom előadás rendes helyárak mellett, bérletszünetben kerül szinre és a bérlők jogait az igazgatóság minden előadást megelőző nap déli tizenkét órájáig tartja fenn.

Délutáni előadások. Csütörtökön az ünnepre való tekintettel és vasárnap délután előadásokat tart a szinház. Csütörtökön a Drótostót kerül szinre, vasárnap pedig egy bájos librettóju, kedves zenéjü operettéje az idénynek lesz müsoron: a Böském, amelyet mindenkor szivesen lát müsoron a közönség.

IRODALOM

Uj Idők. Herczeg Ferenc regénye. A hét svád, amely a negyvennyolcas időket eleveniti föl, befejezéséhez közeledik az Uj Idők hasábjain. Az e heti száma közli Lovik Károly elbeszélését, melynek Árnyéktánc a cime, Farkas Imre konstantinápolyi levelét a török nőkről, Farkas Pál rovatát, melyben egy tanár följegyzéseit adja, találunk azonkivül cikket egy hercegasszony regényéről s verseket. A képek közül kiemeljük a Sárváron időző bajor királyról készült fotografiákat, a fényképsorozatot a budapesti gyermeknapról, a vérmezői háboruságról.

SPORT

A NSE országos versenye.

Nagysikerünek igérkezik a Nagyváradi Sport Egylet által f. hó 21-én délután fél 3 órakor a Rhédey-kerti sporttelepen rendezendő szezonnyitó, országos athlékai verseny, melyre a főváros és a vidék legjobb athlétái adták le nevezésüket.

A rendező egyesületen kivül még a MAC, FTC, NTE, MTK, KEAC, DGASE és a DTE neveztek legjobb athlétáikkal s igy a verseny elsőrangu sporteseményt igér.

A 100 méteres sikfutásban a 10-es mezőnyből valószinüleg Gáthy, a (NSE) talentumos sprintere fog győzni; mig a második és harmadik helyre Farkast (KEA), illetve Hennelt (KEAC) várjuk. A 200 méteres versenyben a sorrend ugyanez lesz. A sulydodásban Zonda László (KEAC) verhetetlen, mig a helyezésekért erős küzdelmet fognak vivni Borbély (NSE), Lux (NTE), Keszthelyi (NSE) és Nemorán (KEC).

Elsőrangu attrakció lesz Nyilasinak (FTC) indulása a diszkoszvetébsen, kinek győzelmét Borbély (NSE) és Zonda (KEAC) igyekeznek megakadályozni. Rudugrásban a hat induló közül Debreceninek (NSE) nincs számottevő ellenfele, s igy versenyét könnyen fogja nyerni; második Lux (NTE) harmadik pedig Germán (NSE) lesz. Holt bizonyos a gerelydobásban Bereczkynek (NSE) a győzelme, mig helyre Borbély és Lux jönnek.

Az egynegyed angol mf. és sikfutásban Hennelt (KEAC) várjuk Zonda Lóránd (KEAC) előtt, mig harmadik Berényi (NSE) lesz.

Szerepel még a programmon négy handicap szám, ugy hogy élvezetes és erős küzdelmekre van kilátás.

A verseny, mely délután fél 3 órakor kezdődik, mérsékelt helyárakkal tekinthető meg.

—n.—ő.

NYILTTÉR

Reisz Miksa
butorgyára BÉKÉSCSABA NAGYVÁRAD,
Rákóczi-ut 14. szám.

Üzemünket tetemesen kibővitettük, ennek folytán elismert elsőrendü készitményeinket — minden versenyt kizáró olcsó árban szállithatjuk.

TELEFON: 9—04. SZ.

Felhivás.

Bérmaszülők szives figyelmét felhivom kirakatom megtekinté ére és a szükséges vásárlás megtételére.

Bérmálásra raktáram már jó előre felszereltem arany és ezüst ékszerekkel és mindenféle órákkal,

melyek izlésesek, csinosak s ami a legfőbb dolog, olcsók.

Szilágyi Géza és Társánál
Rákóczi-ut 4. Telefon 630.

TÁVIRATOK

Ostromállapot Álbániában.

Durazzó, május 19.

(Saját tudósitónktól.) Esszád pasát, aki fejedelmi hatalommal rendelkezett, elfogták. A „Szigetvár“ nevü hajón őrzik. Órák kérdése az ostromállapot kihirdetése.

Durazzó, május 19.

(Saját tudósitónktól) Vilmos fejedelem hirtelen eltávozott Durazzóból. Néhány heti tartózkodásra Skutariba ment.

London, május 19.

Nyugtalan hirek érkeznek Albániából. A kormányválság küszöbön van s a fejedelem élete veszélyben forog. Már nemzetközi csapatok beavatkozásáról beszélnek.

Esszád fellázadt.

Durazzo, május 19.

Esszád pasát azért fogták el, mert lázitást szitott. Este 6 órakor kihallgatáson volt a fejedelemnél, a mikor kijött, ő tette az első lövést a palotára.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelreszvény	788.75
Osztrák hitelrészvény	606.50
4%-os koronajáradék	80.30
Osztr. magy. államv.	693.—
Jelzálogbank	400.—
Leszámitoló és pénzváltó	497.—
Hazai bank	276.50
Magyar bank	470.—
Keresk. bank	3590.—
Rimamurányi	629.—
Salgótarjáni kőszén	689.—
M. Ált. Kőszénbánya	1016.—
Közuti vasut	593.50

Gabona üzlet.

Buza májusra	13.84
Buza októberre	12·23
Rozs októberre	9.73
Zab októberre	8.03
Tengeri májusra	7.23
Tengeri juliusra	7·44

A szerkesztésért felelős:
Dr KRÜGER ALADÁR.

119—1914. k. ü. szám.

Hirdetmény.

A Csesztivó Dudek-alap tulajdonát képező Körös-utca 12 szám a. emeletes bérházban 3 szoba elő fürdő szobák, konyha, kamara s egyéb mellékhelyiségekből álló utcai lakás az emeleten folyó évi augusztus 1-től kiadó. A bérlet feltételei iránt érdeklődőknek felvilágositást alulirott tanácsnok ad a hivatalos órák alatt (Városháza II. em. 30 sz.) Telefon szám 108.

Nagyvárad, 1914. május 15.

Eleméry Ferencz
tanácsnok.

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6 (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, első, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák **24 óra alatt.** Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készitek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Belépési felhivás

A Magyar Takarékszövetkezet X. évtársulatába való belépésre.

A Magyar Bank kebelében müködő „Magyar Takarékszövetkezet“

1914. év julius hó 1-én megnyitja

X. évtársulatát,

melyre az igazgatóság ez uton hivja fel Nagyvárad város és Biharvármegye közönségének figyelmét.

Az uj évtársulatba való belépés 3 éven át hetenként fizetendő 20 filléres üzletrészek lejegyzésével történik, melyek tetszésszerinti számban jegyezhetők.

Belépések a Magyar Bank r. t. (Szent László-tér Sas-palota) helyiségében a hivatalos órák alatt bármikor eszközölhetők és egy heti befizetés után mindenki megkapja a nevére kiállitott befizetési könyvecskét.

Vidéki befizetések portómentesen postatakarék pénztár utján eszközölhetők.

A szövetkezet célja tagjait apróbb betétek utján való takarékosságra buzditani, a tagok esetleges hiteligényeit a legjutányosabban kielégiteni és az igénybe vett hitel visszafizetésére könnyü módot nyujtani. A szövetkezeti tagok a teljesitett befizetések $^4/_5$ részét minden kezes nélkül bármikor előnyös kamattétel mellett kölcsön vehetik. A szövetkezeti tagok a befizetett tőkéjüket a reá eső üzleteredmény részesedéssel együtt (minden egy koronás üzletrész után K 11.) megkapják.

A beiratások alkalmával minden 20 filléres üzletrész után 5 fillér beiratási dij fizetendő. Késedelmes befizetéseknél pedig amennyiben a tagok a késedelmet idejekorán pótolják, késedelmi illetéket nem fizetnek.

A Magyar Takarékszövetkezet
igazgatósága.

Kérjünk és fogyasszunk mindenütt

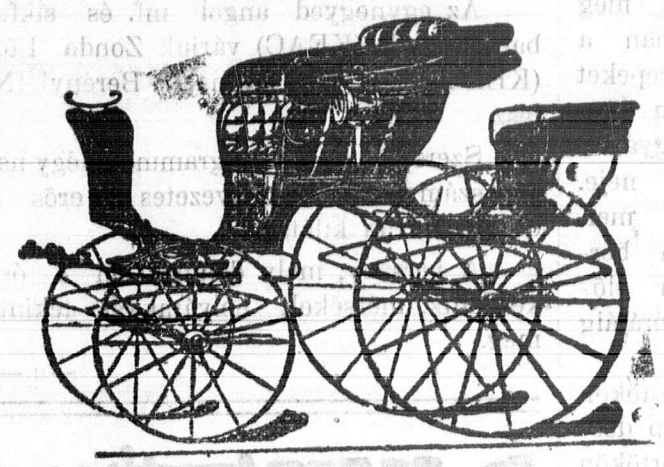
Nagyváradi sört!

mert szin, iz és maláta-tartalom tekintetében a legelső gyárak termékeivel vetekszik és amellett olcsóbb.

Rendeléseket már 10 üvegtől kezdve a városi raktár házhoz szállit. Állandó vevők ingyen jeget kapnak.

Nagyváradi Sörgyár Részv.-Társaság

Gyári telefon 439. Városi raktár (Nagypiacz-tér), telefon 471.

Standary György

kocsigyáros, volt cs. és kir. gyógykovács,
Lakatos-utca 10. szám.
Telefon: 866

Kész uj kocsik és átalakitottak mindig nagy választékban kaphatók. Kivánatra rajzok után is készitek a legmodernebb kivitelben.

FÁBIÁN J.

törvényszékileg bejegyzett cég épület- és butor-asztalos
Nagyvárad, Pereces-utca 9. szám.

Elvállal minden ezen szakmába vágó munkákat szakszerü és pontos kivitelben, ugy helyben, mint vidéken. **Költségvetés dijtalnnul.** Szives pártfogást kér

Fábián J., asztalos.

Müszaki harisnyakötőde

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férfiszabócég után.)

KÉSZIT uj férfi fuszekliket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejeléseket s javitásokat, valamint azsur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbizhatóbban készit. Egy próbarendelés meggyőz mindenkit a harisnyák jóságáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarit ha harisnyáit

Lippner Marknal szerzi be.

Féliksz-fürdőbe induló fürdővonatok.

Nagyvárad és Váradvelence állomásairól

Nagyvárad	állomásáról	ind.	reggel	4	ó.	35	p.	érk.	Féliksz-fürdőbe	reggel	5	ó.	02	p.
V.-Velence	„	„	„	4	„	47	„	„	„	„	5	„	02	„
Nagyvárad	„	„	d. e.	8	„	00	„	„	„	d. e.	8	„	33	„
V.-Velence	„	„	„	8	„	10	„	„	„	„	8	„	33	„
Nagyvárad	„	„	„	10	„	00	„	„	„	„	10	„	33	„
V.-Velence	„	„	„	10	„	10	„	„	„	„	10	„	33	„
Nagyvárad	„	„	d. u.	2	„	30	„	„	„	d. u.	3	„	03	„
V.-Velence	„	„	„	2	„	40	„	„	„	„	3	„	03	„
Nagyvárad	„	„	„	4	„	55	„	„	„	„	5	„	23	„
V.-Velence	„	„	„	5	„	00	„	„	„	„	5	„	23	„
Nagyvárad	„	„	„	5	„	35	„	„	„	este	6	„	03	„
V.-Velence	„	„	„	5	„	43	„	„	„	„	6	„	03	„
Nagyvárad	„	„	este	8	„	31	„	„	„	„	9	„	03	„
V.-Velence	„	„	„	8	„	41	„	„	„	„	9	„	03	„

Féliksz-fürdőből visszautazás

Féliksz-fürdőből	ind.	reggel	7	ó.	45	p.-kor.	érk.	Nagyváradra	d. e.	8	ó.	20	p.-kor.
„	„	d. e.	8	„	40	„	„	„	„	9	„	10	„
„	„	„	10	„	39	„	„	„	„	11	„	10	„
„	„	d. u.	3	„	10	„	„	„	d. u.	3	„	40	„
„	„	este	6	„	59	„	„	„	este	7	„	30	„
„	„	„	9	„	10	„	„	„	„	9	„	40	„
„	„	éjjel	10	„	32	„	„	„	éjjel	11	„	00	„

Hódmezővásárhelyi Dankó Béla utóda Virág Károly az egész idényre-szerződtetett hirneves zenekara a Nagyvendéglő terasszain naponta 3-szor hangversenyez. Eredeti hegyiborok, elsőminőségü Kőbányai sörök, konyha házikezelésben, mérsékelt étlap árak állanak a nagyerdemü közönség rendelkezésére. Délután 5 órától este 9 óráig a zene hangversenyen egy hirneves tárogatós közremüködik. Minden szombat este tombolajáték, játék után táncmulatság a gyógyteremben Virág Károly és zenekara mellett. Konfetti, szerpentin és tüzijátékkal egybekötve minden belépési dij nélkül. Érdekes csolnakázás egész napon át a «Halas taván» este 9 óráig.

Az utolsó vonatindulás Félix-fürdőből este fél 11-kor N.-Várad felé.

A Katholikus Népszövetség nagyváradi szervezete.

CÉL: a keresztény polgárok tömörítése minden romboló áramlattal szemben; a vallásos és hazafias érzés istápolása, a keresztény közönség közt az összetartás fokozása.

JELSZÓ: a szeretet egyesít, az egység erőt ad.

Tagsági díj egy évre 1 korona, melynek fejében a tag megkapja a havi füzeteket, naptárt ingyen jogi tanácsadásra tarthat igényt s részt vehet a Népszövetség ünnepélyein és értekezletein.

Katholikus Népszövetségi Otthon.

A Katholikus Népszövetség nagyváradi szervezetének tagjai részére alakult társas kör. **Tagsági dij egész évre négy kor.** Helyisége a Katholikus Kör épületében, Szilágyi Dezső-utca 5. szám alatt van.

A Katholikus Népszövetség jogvédő irodája

A népszövetségi tagoknak ingyen ad jogi tanácsot minden közigazgatási, peres, perenkívüli, telekkönyvi, adóügyben stb.
Hivatalos órák: minden pénteken délután 6-tól fél 8-ig.
Hivatalos helyiség: a Katholikus Népszövetségi Otthon könyvtári helyisége.

Népszövetségi Hitelszövetkezet

Célja a népszövetségi tagok takarékosságát előmozdítani és tagjait az alapszabályokban körülírt határok közt segíteni. Jelzálogi kölcsönt ad. Elfogad betéteket.
Heti 20 filléres befizetések mellett működik.
Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthon helyiségében van, a hol a heti befizetések minden héten hétfőn és csütörtökön d. u. 2—5 óra közt eszközöltetnek.

A Katholikus Népszövetség biztosító osztálya.

Előnyös feltételek mellett elfogad **életbiztosításokat** tőkére vagy életjáradékra, halál vagy elérés esetére. Elvállal továbbá
leánykiházasítási és fiúellátási biztosításokat is.
Elfogad biztosításokat:
tűz, villámcsapás, légszesz- és kazánrobbanás által okozható károk ellen.
Törés által okozható károk ellen, **szállitmányi** károk ellen, betöréses **lopás-, jég-, baleset-, szavatossági** károk ellen
Óvadékbiztosításokat, sikkasztás elleni, valamint **állatbiztosításokat,** végül útipodgyászbiztosítást.
Általában foglalkozik a **biztosítás minden ágazatával,** a lehető legolcsóbb feltételek mellett.
Részletes felvilágosítással a csoportvezetők, illetve a biztosító osztály szolgálnak.
Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthonban van. **Hivatalos órák** hétköznapokon d. u. 3—6 óráig.

Szőlőmoly ellen az egyedüli biztos szer a **BAGOL.**

Kapható:

KONDOR DEZSŐ

cementkereskedőnél,

Nagyvárad Nagypiac-tér 1. sz.

(Füchsl-palota.)

Kiadó

a Széles-utca 46. sz. Balogh Jánosné-féle házban levő «SZABADSÁG» kávéház, az ahhoz tartozó lakrész és mellékhelyiségeivel, egy üzlethelyiség, továbbá a Gyár-utcai 33. sz. Tischler-féle házban egy szoba és konyhából álló utcai és udvari lakrész azonnal, igen mérsékelt árak mellett. Értekezhetni **Pallay Lajos** ügyvédi irodájában Szaniszló-utca 9. szám alatt

---

Eladó

1 kazal lucerna

a várostól 10 percnyire.

Czim: a kiadóhivatalban.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tüz- és betörésmentes

pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Ujonnan épült intézeti helyiségünkben létesitett **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénzszekrények (safes) csekély dij ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrénykékben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelhet és eeknek megőrzésére a legmesszebb menő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágositással szivesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár

---

MEGNYILT! MEGNYILT!

Az

uj csipke, himzés, harisnya áruház

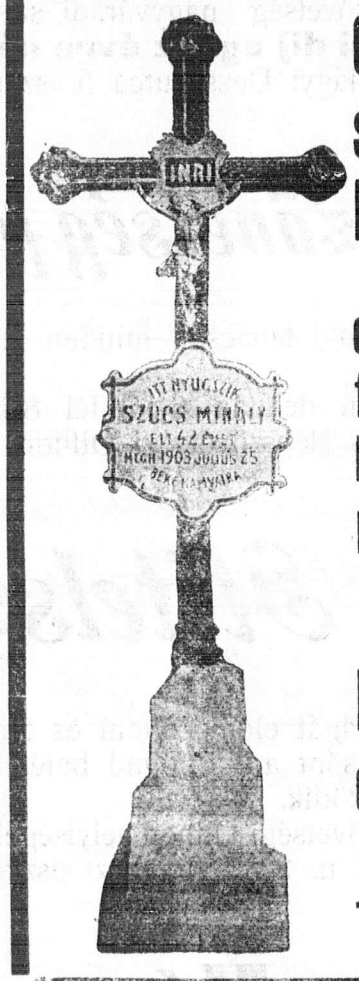
Rákóczi-ut 5. szám.

Mielőtt szükségleteit beszerezné, győződjön meg róla, mert ilyen olcsón még nem vásárolt. Különböző ujdonságok naponta érkeznek minden cikkben.

Tisztelettel

Friedmann Jenő

MEGNYILT! MEGNYILT!

Olcsó és szép sirkeresztek

cementalappal fejfák, sirtáblák domborura préselt betükkel kaphatók

Maár Lajos és Testvére

lakatosoknál

Teleky-u. 45.

Ertesitjük t. feleinket, valamint a t. közönséget, hogy a

Bècsi biztositó társaság

biharmegyei főügynökségét átvettük és a biztositó irodát helyiségünkben (Rimanóczy-utca 6. sz.) rendeztük be, hol mindennemü biztositás u. m.

tüz, jég, betörés, üvegtörés, szállitmány és életbiztositás

a legelőnyösebb feltételek mellett köthető.

Ugyancsak átvettük a

Providentia biztositó társaság

főügynökségét is, melynek minden ágazatát u. m.

baleset, automobil és géptörés elleni és szavatossági biztositásokat

kultiválni fogjuk.

A t. érdeklődő feleknek minden felvilágositással készséggel szolgálunk (Telefon: 840. szám.)

Nagyváradi Kereskedelmi és Forgalmi bank részvénytársaság.

Dusafalva községben mintegy 300 kis hold

legelő

bérbeadó. Értekezhetni: a

Polgári Takarékpénztár r. t.-nál

Nagyváradon. Telefon 11-95. sz.

Nagyvárad város

VILLAMOS MÜVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesitjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron a** közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállitjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

¼ lóerőtől minden nagyságban.

Telefon szám 514. Főszerelő telefonja 55. sz.

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyváradon.